

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Vaste Kamercommissies voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport en Sociale Zaken en Werkgelegenheid

datum

9 februari 2026

onderwerp

Manifest Naar Betaalbare Zorg voor Iedereen

Geachte Kamerleden,

Op 16 december 2025 nam de Commissie VWS ons manifest¹ 'Naar betaalbare zorg voor iedereen' in ontvangst. Het manifest bevat belangrijke voorstellen om zorg voor iedereen betaalbaar en bereikbaar te houden. We maken ons grote zorgen over de plannen van de nieuwe coalitie. Daarmee worden nog meer mensen geraakt door hoge zorgkosten en slechte toegang tot compensatie en ondersteuning. In deze brief geven we u onze vragen en verbeterpunten mee.

1. Stop de stapeling van zorgkosten

Teveel mensen mijden zorg door te hoge kosten. Mensen met een chronische aandoening, beperking of psychische problematiek, hebben telkens terugkerende stapelende kosten. Zoals het eigen risico, zorgpremie, hulpmiddelen, medicijnen, zorg uit de Wmo en de Wlz. Ook zijn de kosten voor mondzorg en fysiotherapie voor veel mensen een probleem. In het manifest pleiten we voor een maximaal bedrag dat mensen in totaal kwijt mogen zijn aan zorg en kosten die samenhangen met de ziekte, beperking of psychische kwetsbaarheid.

De nieuwe coalitie verhoogt het eigen risico en voert een eigen bijdrage in voor wijkverpleging. Het plan voor een eigen bijdrage in de jeugdzorg wordt doorgezet. De aftrek van specifieke zorgkosten wordt afgeschaft. Zo nemen de stapeling van zorgkosten en het risico op zorgmijding verder toe.

>Hoe borgt de nieuwe coalitie dat zorg voor iedereen betaalbaar blijft? Welke concrete oplossingen stelt de coalitie voor om mensen die structureel met stapeling van zorgkosten te maken hebben te ontzien? Hoe wordt de impact van de toenemende zorgkosten op gezondheid, participatie en kwaliteit van leven gemonitord?

2. Verruim de toegang tot zorg

Veel noodzakelijke zorg wordt niet vergoed uit de basisverzekering. Zoals mondzorg, fysiotherapie, verschillende medicijnen en anticonceptie. Mensen mijden deze zorg waardoor klachten kunnen verergeren en later duurdere oplossingen nodig zijn. Zo kan gebrek aan mondzorg leiden tot andere gezondheidsklachten en zonder fysiotherapie kan iemand mogelijk niet re-integreren. In het manifest pleiten we voor verruiming van het basispakket en het voorkomen van onnodige specialistische zorg.

De nieuwe coalitie wil de vergoeding voor aantal medicijnen en niet-contracteerde zorg schrappen. Terwijl die zorg voor patiënten en cliënten waar specifieke expertise nodig is cruciaal kan zijn. Zij kunnen met hun complexe zorgvraag niet zomaar bij gecontracteerde aanbieders terecht en/of ze betalen straks maandelijks veel extra voor medicijnen die ze door hun chronische aandoening moeten gebruiken. De nieuwe coalitie doet geen voorstellen om meer mondzorg en fysiotherapie te vergoeden. Huishoudelijke hulp wordt als maatwerkvoorziening in de Wmo geschrapt, voor mensen die het niet zelf kunnen regelen blijft de gemeente daarin voorzien.

>Hoe borgt de nieuwe coalitie dat ook patiënten en cliënten met complexe zorgvragen kunnen rekenen op adequate passende zorg bij gecontracteerde aanbieders? Hoe voorkomt

¹ [Manifest-naar-betalbare-zorg-voor-iedereen-2025.pdf](#)

de nieuwe coalitie dat mensen mondzorg en fysiotherapie mijden vanwege te hoge kosten en uiteindelijke duurdere oplossingen nodig zijn? Welke mensen kunnen straks nog wel rekenen op huishoudelijke hulp van de gemeente?

3. Voldoende en gelijke toegang, ongeacht woonplaats

Voorwaarden voor gemeentelijke hulp (zoals Wmo en/of inkomensondersteuning) verschillen nu per gemeente. Hierdoor krijgen mensen met dezelfde zorgvraag afhankelijk van hun gemeente andere of geen ondersteuning. Dat is willekeur en vergroot ongelijkheid. In het manifest pleiten we voor landelijke normen voor gemeentelijke zorg en ondersteuning. De nieuwe coalitie wil landelijke bindende afspraken maken, zodat regelingen eenvoudiger, effectiever en gelijk worden tussen gemeenten. Dat is positief. Daarbij is uiteraard belangrijk dat mensen wel recht blijven houden op voorzieningen en (inkomens)ondersteuning die zij nodig hebben.

De nieuwe coalitie trekt 350 miljoen uit om mensen met een chronische ziekte of beperking, via gemeenten, tegemoet te komen voor hogere zorgkosten. Het is zeer de vraag of het gereserveerde budget voldoende is én of de compensatie terechtkomt bij de mensen die dit het hardst nodig hebben. De uitvoering via gemeenten is, ook bij de al bestaande financiële tegemoetkoming voor zorgkosten, ingewikkeld en er zijn grote verschillen tussen gemeenten².

>Hoe wil de nieuwe coalitie landelijk bindende afspraken maken voor gemeentelijke taken die nu gedecentraliseerd zijn en worden cliëntenorganisaties daarbij betrokken? Hoe borgt de nieuwe coalitie dat de tegemoetkoming voor zorgkosten toereikend en toegankelijk is voor mensen met een chronische ziekte of beperking?

4. Bereken uitkeringen en eigen bijdragen voor zorg op individuele basis

Op dit moment geldt er een eigen bijdrage voor langdurige zorg (Wlz) die uitgaat van inkomen én vermogen van het hele huishouden. Ook vervalt een Participatiewet-uitkering wanneer iemand gaat samenwonen met een verdienende partner. Dit leidt tot financiële afhankelijkheid en is in strijd met het VN-Verdrag Handicap³. In het manifest pleiten we ervoor om de hoogte van uitkeringen en eigen bijdragen voor zorg altijd op het individu te baseren.

De nieuwe coalitie wil, naast een inkomensafhankelijke eigen bijdrage voor Wmo en een eigen bijdrage voor jeugdhulp, ook een eigen bijdrage wijkverpleging invoeren. Door verdere stapeling van kosten houden mensen met een chronische ziekte of beperking nog minder inkomen over. Ze kunnen geen vermogen opbouwen en worden financieel afhankelijk van hun partner. De nieuwe coalitie erkent dat er mensen in de Participatiewet zijn die wel willen, maar niet kunnen werken vanwege hun chronische ziekte, psychische kwetsbaarheid of beperking. De aangekondigde hervormingen gericht op werk vinden, zijn onvoldoende en vrijstelling van de partner- en vermogenstoets ontbreekt in de plannen. In het coalitieakkoord (bestuurlijk akkoord Wlz) staat bovendien dat naturazorg voorliggend wordt gemaakt op pgb. Het pgb biedt mensen juist de kans om (langer) thuis te kunnen blijven wonen en beter te participeren in de samenleving.

>Is de nieuwe coalitie ervan op de hoogte dat uitkeringen en eigen bijdragen op basis van het huishoudinkomen in strijd zijn met het VN-Verdrag Handicap? Zijn er concrete plannen om uitkeringen en eigen bijdragen in lijn te brengen met het VN-Verdrag Handicap en deze te berekenen op individuele basis? Zo niet, waarom niet? De keuzevrijheid van het pgb voor mensen met een zorgvraag is wettelijk verankerd. Houdt de coalitie hieraan vast?

---

² [Independer](#), 2022

³ [Aanbevelingen VN-comité, p.24, 62c](#)

5. Vergoed mantelzorg

Zorgen voor een ander kost mantelzorgers veel tijd en geld. Mantelzorgers met een uitkering die aan het werk willen komen voor onmogelijke keuzes: zorg blijven bieden of voor eigen bestaanszekerheid kiezen. Mantelzorgers die noodgedwongen minder gaan werken krijgen te maken met inkomensverlies. In het manifest pleiten we voor ondersteuning van mantelzorgers met een goede landelijke verlofregeling en compensatie voor extra kosten en hun inkomensverlies.

De nieuwe coalitie schrijft dat een zorgzame samenleving niet zonder de onbetaalbare inzet van mantelzorgers kan en wil hen blijven erkennen en ondersteunen met respijtzorg. Daarnaast wil de coalitie het eenvoudiger maken om werk en zorg te combineren. Met het SER-advies 'Balans in maatschappelijk verlof' als startpunt en het aanstaande SER-advies over 'werk en mantelzorg'.

>Op welke manier is de nieuwe coalitie voornemens de vele belemmeringen weg te nemen die mensen ondervinden om respijtzorg geregeld te krijgen? Hoe worden beide SER-adviezen omgezet in concrete verbeteringen en worden er voldoende middelen vrijgemaakt om werkende mantelzorgers te ondersteunen?

Betaalbare zorg voor iedereen!

We verzoeken u de vragen en verbeterpunten uit deze brief te betrekken bij de aankomende debatten en de verdere uitwerking van de coalitieplannen. Wij pleiten in ons manifest niet voor niets voor betaalbare zorg voor iedereen. Het coalitieakkoord bevat vooral stevige maatregelen om de zorg 'betaalbaar' te houden voor de schatkist. Terwijl voor mensen met een chronische ziekte, beperking, psychische problematiek en/of een laag inkomen de betaalbaarheid van zorg verder afneemt. Bovendien zijn mensen met hoge zorgkosten ook vaak afhankelijk van een uitkering vanuit de Participatiewet, de Wajong of de WIA. De rekening wordt dubbel bij hen neergelegd. Dat kan en moet anders én in dialoog met maatschappelijke-, patiënten- en cliëntenorganisaties.

We roepen de Tweede Kamer op om zorg betaalbaar te houden voor iedereen en blijven daarover graag met u in gesprek!

Met vriendelijke groet,

Linda Daniels, waarnemend directeur-bestuurder Patiëntenfederatie Nederland
Dienke Bos, directeur-bestuurder MIND
Deborah Lauria, directeur Ieder(in)
Dick Koerselman, interim voorzitter FNV
Fatma Koser Kaya, voorzitter Landelijke Cliëntenraad
Hadewych Cliteur, directeur-bestuurder Per Saldo
Jasper Kuipers, directeur Dokters van de Wereld
Esther Hendriks, bestuurder MantelzorgNL
Patty van Belle, voorzitter Coalitie voor Inclusie